

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 40 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 134.

V Ljubljani, v petek 13. junija 1884.

Letnik XII.

Slovako-Slovenci pa volitve.

Od Pohorja, 11. junija.

V poročilih o narodnem gibanju na Ogerskem se po nemških časopisih bere največ o Sasih, ker se vzlasti ekstranemci samo za te svoje sorodovince potegujejo in sicer z istimi razlogi, s kakoršnimi mi Slovenci zahtevamo obstanek naše materinščine. Tudi o Rumunih, semtertje še o Srbih se nahajajo članki po novinah v nemščini izhajajočih, ali spis o — Slovako-Slovincih, to bi pač menda že bila bela vrana.

Kot stranka se volilnega boja na Ogerskem vdeležujejo Srbi, Rumunci, Sasi. In pisatelju teh vrstic se nekako čudno zdi, da so se karpatski Slovenci skrili za grm. Če bi nič drugega ne dosegli, bi se vsaj v družbi z drugimi nemadgarskimi poslanci v zbornici glasili. Koliko pa naših osmero slovensko-štajarskih poslancev opravi v Građu? ali v ožigled „liberalni“ večini v pajdaštvu s konservativnimi Nemci igrajo vsaj ulogo — štatista.

Slovako-Slovenci pravijo, da bi v madjarski zbornici njihovi poslanci „svojim lastnim sorodovincem bodi v duhovnem bodi v gmotnem oziru ne mogli koristiti“. Ker pa, gospod vrednik, o svojem času vrstic poročevalčevih gledé gibanja Slovako-Slovincov niste zavrgli, zatoraj vsprejmite za sedaj „Razglas“, ki ga je „osrednji volilni odbor slovenske narodne stranke“ podpisal dne 1. junija ter ga razposlal med tri milijone duš broječi narod slovaško-slovenski. Evo ga!

Slovenska narodna stranka kakor taka priznava za svojemu namenu primerno, da se niti aktivno niti pasivno ne vdeleži pri volitvah za deželni v 25. dan septembra sklicani zbor.

Od vživanja najimenoitnejšega vstavnega prava, namreč, da bi z aktivno in pasivno voljbo zastopnikov v deželnem zboru vdeleževala se pri stvarjanju postav ter pri nadzorovanju gledé varovanja in spolnovanja istih od strani javne uprave, v tem obziru slovenske narodne stranke ne zadržuje niti nedomoљubnost niti mlačnost nasproti vstavi v obče.

Slovenska narodna stranka je pri vsaki zadani priložnosti slavnostno in odkritosrčno izrekla in v njenem imenu zopet podarjamo, kakor nezlomno zvestobo nasproti Nj. Veličanstvu cesarju avstrijskemu ter našemu dedičnemu in zakonitemu apostoljskemu kralju ogerskemu, tako tudi nezlomno vernost in vdanost nasproti naši dedovini, domovini ogerski.

Razglašujemo dalje, da priznavamo z našimi deželnimi zakoni določen položaj državopravne države ogerske ter se istega držimo; naznanjamo, da vstavnost smatramo za podlago in svetost državljanske svobode; osvedočujemo, da po postavni poti sklenjene deželne zakone slovenska narodna stranka spoštuje in bo jih v časti imela dotlej, dokler se po postavni poti ne spremenijo. Naposled objavljamo, da slovenska narodna stranka, kakor sebi želi, da jo nobena ne žali: prav tako naša stranka spoštuje in si bode prizadevala tudi v prihodnje spoštovati vsako stranko, bodi naj narodnostna, ali naboženska, ali socijalna, ali politična.

Vzlic sedanjim volitvam slovenske narodne stranke ni toraj k pasivnosti spravila niti nepotrpnost niti nedomoљubje niti mlačnost nasproti vstavnosti. Do tega jo je privedlo neprenašljivo pa nerodoljubno ravnanje z njo od strani onih strank ter njihovih organov javnega mnjenja, od strani sodržavljanov, ki si sami privlastujejo državno moč, od strani vstrojev dežele in pravomočnosti, sodništva. Privedlo jo je duhu vstavnosti nasprotujoče razkladanje in prestavljanje ustavnosti v praksi državljanskega, družbinskega, sodnijskega in državnega življenja v obče, ali poglavito v obziru na slovensko narodno stranko. Privedla jo je otožnogrenka skušnja, da pri vživanju svojih v zakonu določeno izraženih vstavnih pravic slovensko občinstvo ne nahaja nikjer ne podpore ne varstva; še več: ne manjka se slučajev, kjer se je slovenskemu občinstvu godila krivica ne le z mimo-zakonitim, ampak celo s protizakonitim razlaganjem ustavnih pravic; v tem pogledu je samolastna svojevolja v družbi z nasilstvom ravnala povsod, začeniši od krivičnega in nepostavnega popisovanja volilcev, pa do svojevoljnega in protizakonitega zametovanja

volitev ter nasilno preziranje pritožeb z opravičenim pogledom na spravedljivo in postavno pomoč.

Slovensko narodno stranko je k sedanjí pasivnosti pripravilo z jedne strani tudi obnašanje in glasanje takih naukov današnjih parlamentarnih strank naproti nemadgarskim narodnostim v obče, kakoršni ne rodijo dobrega ne le na kulturnem in sploh na nijednem inem polji željenega k prospehu domovine služeeega sadu; z druge strani pa to lažljivo pisanje časopisov vladnih in parlamentarnih strank...

„Ustredný volebný výbor slovenskej národnej strany“ še razloge skupno ponavlja in konča, da se Slovenci kakor stranka hočejo obvarovati odgovornosti za podvzetja, ki — po vseobčnem prepričanju treznomislečih domoljubov brez razločka na narodnost — merijo samo na propad države. Posameznikom pač „slovenska narodna stranka“ pušča prosto roko, da se po svoji previdnosti volitve vdeležijo ali pa ne. Toda v obče so voditelji tega prepričanja, da bi v madjarski skupščini slovenski poslanci „svojim vlastnim soplemenikom bodi v duhovnem bodi v gmotnem pogledu ne mogli koristiti“.

O delovanji poštne hranilnice.

Omenjeni zavod je te dni razposlal svojo okrožnico z računom za mesec majnik. Iz poročila posnamemo, da je pretečenega meseca znesek vloženega denarja narastel do 2.526.641 gld. 34 kr., samo meseca majnika je hranilnica vzprejela 107.615 vlog, med temi je iz VII. skupine (Tirol, Gorica-Gradiška, Trst, Primorje, Dalmacija) bilo 6.546 vložnikov s 163.189 gld. 72 kr. v VIII. skupini (Štajarska, Koroška, Kranjska) pa 6.651 s 99.283 gld. 96 kr. Na enega vložnika odpade za maj 6 gld. 71 kr. proti 3 gld. 72 kr. v majniku 1883.

Novih knjižic se je tekom meseca izdalo 9.906, izplačalo pa 6.921. Število vložnikov se je toraj pomnožilo za 2.985, a vseh je 394.898. Celokupni znesek vloženega denarja je 16.828.640 gld. 79 kr.

LISTEK.

Severno-iztočna morska potovanja skozi severno ledeno morje s posebnim obzirom na Nordenskjöldovo l. 1878—79.

(Spisal prof. I. Steklasa.)

(Dalje.)

Zima, ktero je „Vega“ tukaj preživela, je bila precej mila v primeri z drugimi, ktero so poprejšne ekspedicije v arktičnih predelih preživele, ali pa kakor se rišejo nektare iz pojedinih krajev Sibirije. Nam so bili samo gosti vetri in viharji neugodni. Zima od — 40 do — 50° se dá pri mirnem vremenu lahko podušiti, ali že pri neznatnem vetru more zima od — 36° kar nevarna biti za onega, ki bi brez vseh priprav gole dele obraza in rok zimi izložil. S početka človek ne čuti nič ozeblina, ali bi vendar-le veliko trpel, ko ne bi obraza in rok s snegom trl. Skoraj vsi, ki so v prvič na severnih krajih prezimovali, dobili so ozeblina; na vso srečo nobeden v takej meri, da bi bilo od hudih posledic. Da nismo na noge ozeblili, imeli smo se zahvaliti izvrstnim čevljem od jadrovine s kožnatimi podplati

in napolnjeni s travo ostrico (carex viscaria). Noge same pa so bile oblečene v dva para nogovic ter vrh tega še ovite s klobučino. Vsi, ki so se na ta način obuvali, so trdili, da ni treba nič boljšega za zimo; noga ima dosti zraka, čevlji niso težki, če se tudi težko zmočijo, pa tudi prav lahko se posuše. Drugač smo bili oblečeni v navadno švedsko obleko, ki je bila samo malo bolj z volno podšita, hlače in halja od sobove kože samo v zimi od — 45°, ali pa še pri hujem vremenu — 36° zime z vetrom; mnogo raje pa rabijo potniki obleko od jadrovine, ki varje dobro pred snegom, zimo in vetrom, pa tudi iz Petrograda naročene bašlike. Razun obleke pa so bile članom ekspedicije podeljene tudi modre in zelene naočnice, da so se mogli varovati oči proti jako bliščemu svetlu bele planjave, kakor tudi odsev solnea na njo; vsled tega se je dozdej redko kdaj dogodilo, da bi bil kdo radi te bliščobe oslepil; samo prav neprevidnemu bi se moglo to zgoditi. Tudi v ostalem je bilo zdravstveno stanje skoz in skoz izvrstno, a to se je največ zahvaliti treba izvrstni oskrbi in uredbi za vsako potrebo na takem potovanju. Vsled tega tudi ni nobeden na kurdeju obolel.

Med pojavi, ktere so motrili po Nordenskjöldovem izvešču za časa prezimovanja, so ti-le znameniti.

teji. Nordenskjöld govori najpoprej o zamrznjeni živega srebra. Čim se je temperatura približavala — 40°, motrili so se termometri od živega srebra in od alkohola; čim pa je pala temperatura pod — 40°, kazal je termometer od živega srebra naenkrat — 90°, kajti živo srebro palo je namreč v svojem zmrižjenem stanju v oblico termometra. Zmrzavanje pa začne od zdalej na gore, ker se zmrznjena kovina kot težji del v še tekoči del spušča. Če se odlije od na pol zmrižjenega živega srebra tekoči del oprezno, ostanejo skupki od tankih kristalnih igel v obliku oktaedrov.

Kar se tiče slanosti ledú, dozdanja preiskavanja niso popolnoma složna. Na slanej vodi novostvoreni led ne daje pri topljenju — kakor se je trdilo — neslane vode, pač pa kosi starejšega sreža. Ta za mornare v arktičnih krajih jako važen pojav se da pa tako-le razjasniti: Pri tvorenju ledú obda le to mehanički dele slane vode, a ti vodeni deli silijo počasi na ven ter tako slanost ledú zmanjšajo. Da je pa tako tolmačenje resnično, more nam služiti za dokaz tudi to, da je na površju ledú zbirajoča se voda bolj slana nego morska voda pod ledom.

Jako važno izraživanje je podvzel tudi poročnik Palander, ker je meril vsako uro skoz celih šest

Ako se od tega odštejejo vračila, to sedaj hranilnica varuje 8.079.819 gld. 15 kr. V primeri s tem številom pride na enega vložnika imovine 20 gld. 46 kr. proti 10 gld. 39 kr. koncem majnika 1883 in proti 19 gld. 61 kr. ob koncu meseca aprila letošnjega. Stevilo vložnikov in vložnine raste od meseca do meseca.

Tudi čisto rentnih knjižic se je pomnožilo za 206, vseh je sedaj 4.991 v vrednosti 1.753.950 gld.

Do konca leta 1883 je med ljudstvom bilo knjižic 370.303, onih z nemško-slovenskim tekstom 6.633; dne 31. majnika pa 394.898, oziroma 7.373.

Do 31. decembra 1883 je med 409.940 vložniki bilo otrok 42.410, dijakov in učencev 179.987, privatnikov 21.649, žen in vdov 15.328, javnih uradnikov 9.231, privatnih pa 15.690, duhovnikov 2.405, vojakov 6.351, učenjakov, profesorjev, učiteljev in umetnikov 8.500, odvetnikov in beležnikov 633, zdravnikov in lekarjev 1.455, pesnikov, pisateljev in časnikarjev 269, trgovcev 5.316, fabrikantov 1.024, obrtnikov in rokodelcev 40.299, trgovskih pomočnikov 8.559, delavcev po tvornicah 7.496, služinčadi 24.437, kmetovalcev 3.356, kmetovalskih delavcev 1.254, logarjev in rudarjev 1.950, varstvenih organov in financarjev 2.235, rokodelkinj 4.276, dninarjev 2.355, društev in pravnih osebnosti 1.324, mornarjev 129, slednjič 2.022 oseb, katerim je uradu poklic neznan.

Gledé jezika so sledeče številke: vložnikov govori nemški 249.692, česki 107.863, poljski 28.550, rusinski, 4.140, slovenski 7.059, hrvatski 553, laški 9.929, rumunski 2.154.

Razven 1.324 jurističnih osebnosti bilo je 263.236 vložnikov spola moškega, a 145.380 ženskega.

Obzirom na starost je do 10 let bilo vložnikov 92.981, 10—20 let 178.295, 20—30 68.103, 30—40 40.197, 40—50 15.705, 50—60 7.254, 60—70 3.959, 70—80 1.386, 80—90 248, čez 90 let le 12, neznane starosti pa 476 oseb, društva niso všteta.

Pisati vé 357.131 vložnikov, a ne zna 50.258, v tem oziru urad ni zvedel za 1.227 vlagateljev, juridične osebe semkaj ne spadajo.

Okrožnica poštno-hranilničnega urada razkazuje, da je do 5 gld. bilo 1.649.755 vlog, od 5—10 gld. 83.388 vlog itd. po desetkah do 100 in čez. Podobna lestvica je za vračila. Celokupno število vlog je lanskega leta bilo 1.831.060, vračil pa 180.477.

Kar se tiče jezika, je vodstvo poštunim uradnikom poojstrilo že skraja izdano naročilo, vsled kterega se vložnikom morajo dajati knjižice v tistem jeziku, kterega vložnik želi. „Circular-Verordnungsblatt des k. k. Postsparcassen-Amtes“ je dotično poojstrilo priobčil v št. 4 ter pravi, da je v tem oziru bilo primeroma malo pritožeb, samo 100 pri dva milijona prejemnih potrdil. Bilo bi jih pač več, ko bi se oglaševali vsi vlagatelji, ker imamo poštarjev, ki slovenski uradovati nočejo ali pa ne znajo. V najnovejši okrožnici, št. 6, vodstvo znova opominja, ko pravi: „Bei Ausgabe der Drucksorten ist auf die richtige Sprachausgabe besonders zu achten und ist z. B. einem Einleger, welcher den Postbedien-

steten in deutscher Sprache anredet, nur ein deutsches, einem solchen, welcher in einer anderen landesüblichen (ta beseda je z debelimi črkami tiskana) Sprache anspricht, nur ein Büchel der betreffenden Sprachausgabe zu verabfolgen.“ M. K.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. junija.

Notranje dežele.

Deželni zbor Goriško-Gradiščanski otvoril je 9. dan t. m. g. deželni glavar grof Franc Coronini v navzočnosti g. vladnega zastopnika dvornega svetnika g. barona Rechbacha, kneza in nadškofa monsignora dr. Zorna in 18 poslancev. Deželni glavar nagovoril je zbrane spominjajoč se zgube, ki je zadela našo cesarsko hišo vsled smrti cesarice Marije Ane, dalje omenja delovanja ranjcega poslanca Angela Rubbije in delovanja deželnega odbora sploh. Preden je končal, pravi v slovenskem jeziku: „Odložimo na drug dan debate in izraze svojih misli, ki vplivajo blagodejno, ako so namenjeni pripoznati resnico, ne da bi razjarili duhove in razgrelili strasti, kedar velja pospeševati in razvijati javni pravni in gmotni blagor. Sedanja seja namenjena in posvečena je izključljivo edino le skupni misli in občutkom nas vseh, občutku ljubezni do naše domovine in do našega presvitlega vladarja, ki nam je bil vedno najtoplejši in najmogočnejši branitelj naših potrebščin. Povabim vas, gospoda moja, da mu v priznanje in izjavo najzvestejše podločnosti in lojalne vdanosti zakličemo, kakor se mu spodobi: „Živio naš presviti cesar Franc Josip I.“ Vsi navzoči zaklicali so trikratni „živio“ in „evviva“. Na to je deželni glavar zbrani zbornici predstavil vladnega zastopnika dvornega svetnika barona Rechbacha. Knez in nadškof dr. Zorn napravil je pa slovesno obljubo. Bodoča seja bila je še tisti dan ob 4 popoldne po sledečem dnevnem redu: „1. Poročilo deželnega odbora z obračunom za leto 1883 in proračunom za leto 1885. 2. Predlog peticije, ki naj bi se predložila visoki vladi za oprostitev kolektivne pri onih zadevah, ki so v dotiki s pogojzdomvanjem Krasa.

Levičarji, prav za prav izdajalci države, pokazali so svojo pravo barvo, kakor polž roge, ako ga človek dolgo opazuje. Nova zvezda na levičarskem nebu, nek dr. Friedjung, je sodeloval nekak program, po kterem bi bilo še mogoče Avstrijo po levičarskih mislih zveličati (ako bi jim ona po nesreči v roke prišla). Ta velemodri dr. Friedjung je izdelal program, zaradi kterega takoj brez vsake obsodbe najmanj pet let na trdnjavo zasluži. On pravi: „Avstrija mora staro kramo o daljšem združenju svojih držav in dežela opustiti (toraj razpad države same sprejel je dr. Friedjung, kteremu bi se pač bolje podajalo ime Störenfried, v svoj in svojih pristašev program) in se mora parlamentarno zediniti z nemško državo; Galiciji naj se da posebno stališče, Avstrija pa naj bo gledé Madjarov popolnoma samostojna“. Vse druge dežele toraj naj se brez milosti ponemčijo, da bo dežele popred most narejen, za kterega avstrijski izdajalci s toliko pridnostjo in požrtovalnostjo kole zabijajo in tramove pokladajo po slovenskih deželah, po kterem mislijo potem pruske „Pickelhaube“ v Trst na sprehod poslati. Toda ne boš! Ne bo nič! Poslednje volitve v Istri so nam pokazale, da se nam ni treba bati za obstanek, ako se le toliko giblamo, kolikor smo se v poslednjih petnajst letih, kar pa ne bode, ampak če Bog dá, krep-

kejšje in vspešnje. Ker smemo trditi, da je narodna zavest in navdušenje pri našincih danes že toliko zbuena, da se ne dá z nikakoršnim prizadevanjem več zatreti. Naj se nemški liberalci mečejo v prusko žrelo, kolikor jim drago, mi se ne maramo in se tudi ne bomo. Pač tirjamo za svojo narodnost, kar po božjih in državljanskih pravicah tirjati moramo, ostanemo pa pri vsem tem in ravno zaradi tega zvesti Avstrijani, vedno pripravljeni izdajalskim nemčurjem ali lahonom noge spodbiti, naj bi jo proti Berlinu ali Rimu hoteli kreniti. Upamo, da nas bode tudi Dunajska vlada v tem podpirala ter nam priznala naše narodne pravice, ker s tem le sebi pomaga. Ljudstvo brez pravic in brez narodne zavesti ne bo nikoli kaj prida za celoto storilo: tlačan tlačan se o času nevarnosti ne bo žrtvoval, ampak manj kakor bode mogel storiti, manj bode storil. Le pogledimo v zgodovino in povsod bomo to resnico potrjeno našli.

Zasramovanje **črno-rumene cesarske zastave** v Avstriji je na dnevnem redu in kar je najbolj znamenito je to, da so povsod le Nemci, t. j. tisti ljudje, ki si še vedno predrznejšo trditi, da so oni državna stranka, ki grde našo častito avstrijsko zastavo. Štajarski Nemci so dobili že svojega vrednega naslednika, ki nosi na cesarski suknji zlat ovratnik in to ni nihče drug, kakor c. k. okrajni sodnik Schenk v Friedeku na Českem, brat obešenega Hugona. Čehi namreč so sklenili ob binkoštnih praznikih napraviti v Mistek in Friedek izlet. Friedeški magistrat je pa sklenil jih dostojno pozdraviti in je hotel iz tega namena črno-rumeno cesarsko zastavo na rotovži razobesiti. Na Friedeškem rotovži je pa poleg občinskega urada tudi c. k. okrajna sodnija nameščena. Okrajni sodnik Schenk je rekel, da, ako magistrat v resnici razobesi cesarsko, jo bo on sam rajši raztrgal na drobne kosce, kakor pa bi trpel, da bi na rotovži visela. Daleč smo prišli! Može, ki bi morali z največjo skrbljivostjo čuvati nad neomadežvanim praporom države, okidajo ga sami z blatom zasramovanja; oni izdajajo svojega gospodarja, ki jim kruh reže! Pojdite na Prusko, izdajalske duše in napravite mlajšemu domoljubnemu naraščaju prostor na mastnih vaših službah, na kojih ste se menda že preobjedli! Avstrijski Slovani ne marajo za pruske agitatorje sploh nič, še v večjo zamrzo pa jim je, ako tisti nosijo c. k. suknjo, kateri nečast delajo. In visoka vlada to trpi, ali ne vé? Bojimo se, da to ne bo dobrega sadu rodilo! Drug slučaj dogodil se je zopet na štajarski zemlji. V Gradci je ob priložnosti shoda nemškega „Schulvereina“ nek gospod odičil svojo hišo z cesarsko črno-rumeno in deželno belozeleno zastavo, na kar je dobil poštno dopisnico polno zabavljic in psov, ker je razobesil črno-rumeno zastavo!

Državni finančni minister baron Kallay se bo podal že ta mesec v Bosno na nadzorno potovanje, kjer se bo, kolikor se do sedaj soditi dá, mudil do 15. julija. Ali ga bo pot tudi v Hercegovino zanesla, se še ne vé.

Naši vojski manjka spretnih, pravih **vojaških zdravnikov**, in prvi, ki je na to pomanjkljivost prišel, je bil feldejgmajster ali general topništva Josip Filippovič ob priliki zasedanja Bosne. Ondi se je stari vojak prepričal, da se v vojaško-zdravniški službi iz enoletnih prostovoljcev napravljene vojaški zdravniki, ki so sicer v civilni službi, niso obnesli! Civilnemu zdravniku za vojsko onega pravega vojaškega znanja manjka, brez kterega on podvzetnemu vojskovodji več škoduje, nego koristi, ker mu od dne do dne vojsko zmanjšuje, ljudi mu v bolnišnice pošiljajoč, katerim ni drugzega, kakor da so jih čevlji nekoliko ožulili. Da se za bodočnost in še ob pravem času odpravi pomanjkljivost, osnoval se bo na Dunaji zopet vojaško-zdravniški zavod

mesecev visočino vode. Iznajdek tega je bil, da razlika med oseko in plimo ni bila nič večja nego 18 cm., iz česa se dá zaključiti, da se severno od Beringove ceste ležeče morje ne razprostira jako in da stoji v zvezi z velikim oceanom samo po ozkih morskimi cestah.

Zima l. 1879 ni bila posebno ojštra ali vendar nenavadno dolga. V mesecu aprilu so imeli popotniki še poprečno temperaturo od $-18^{\circ} 9'$, ki je pala v maju na -21° , čeravno se je za nekaj dni južno vreme od $+1^{\circ} 8'$ pojavilo. Početkom junija se je vzdignila temperatura poprek na $-9^{\circ} 4'$ in še le 13. junija se je temperatura popolnoma spremenila, tako da je redko kdaj pala izpod 0° .

Zdaj se je začel sneg in led topiti in že popred vsled južnega vetra odprte morske ceste so se zdaj čedalje bolj razširjevale; samo „Vega“ je ostala še vedno od pet čevljev debelega ledu zaprta, tako da je Nordenskjöld še 17. julija izračunal, da bo ostala ladija še najmanj 14 dni v ledu, ter se pripavljaj, da preišče strugo za plovitbo ob obali. Do te vožnje pa vendar ni prišlo, kajti 18. julija popoldne ob 1 uri 30 minut začel se je led v bližini „Vege“ premikati ter se vsled tega odprl prost pot za plovitbo. Tisti dan ob 3. uri in 45 minut odplovi ladija po-

polnoma nepoškodovana od onega mesta, kjer je 294 dni ali skoraj deset mesecev počivala.

In čeravno se je zahtevalo od vsakega člana te ekspedicije mnogo potrpežljivosti, ko so morali tako dolgo na čukokem poluotoku ostati, vendar je bila to izvrstna priložnost različna znanstvena vprašanja od največje važnosti postavljati in na nje odgovarjati. Nordenskjöld je stavil ta-le najvažnejša vprašanja:

Je-li so zemlje z obeh strani Beringove ceste ostanki starega, po nobeni cesti pretrganega mostu med starim in novim svetom, ali činijo one početek popolnega zedinjenja?

Je-li je sibirsko morje staro notranje jezero, ki je še le v novejšem času slano postala, ali spada k onim zalivom tihega oceana, ki se pretvarajo v notranja jezera?

V koliko deli ozka cesta med Azijo in Ameriko dva neenaka bilinska in životinjska predela, in na kterem delu sveta se je nahajalo središče za stvarjanje različnih vrst bilin in živali?

Ktere od njih so prenešene iz starega v novi svet ali pa obratno?

Prizadetje, da se za odgovor teh vprašanj potrebno gradivo nabere, skratilo je nekoliko dolgo bivanje na severju ter je bilo tudi vzrok, da „Vega“ ni naravnost v Japan plovila, nego še nekoliko tednov

zadržavala se med Beringovo cesto in aleutskimi otoci, da bolj natanko prouči zemljo, vode in prebivalstvo teh krajev.

Od mnogovrstnih vrst bilin in živali, ki se tukaj nahajajo, in ktere so tudi popisane, hočemo tukaj omeniti samo neke višje vrste, ki morejo kakor človek zimi in dolgej noči pokositi, ter bi mogle biti polarnim potnikom od velike koristi.

Tukaj so našli potniki na azijski obali zajca, in sicer malo večje vrste nego je domača v Švedski, navadno lisico, norveško miš in druge vrste miši; bolj redko se je našel volk in divji sob, dočim se navadni medved in svizec tudi tukaj nahaja, pa le po leti vidi, ker ostali čas prespi. Razun teh živali pa so tamošnji prebivalci opisali še neko vrsto, ktero so oni „nane“ zvali, kar se ima bržkone vidra razumevati, pa tudi podlasico in konečno hermelin, vsaj so ga opisali kot belo žival s črnim koncem na repu. Od sisavcev, ki živé v morju, mogel se je videti samo morski pes in beli medved, zadnji seveda redko tem bolj pogostoma pa prvi, kajti on je glavna hrana Čučkov. Od ptic tukaj ostanejo čez zimo sove, vran, bela jerebica, tudi neke vrste pandirkov, namreč Uria Brünnichi in Uria grylle.

(Dalje prih.)

Josefinum, kakor se je že pred leti ondaj nahajal; na tem zavodu izgojevali se bodo vojaški zdravniki, kakor jih vojskovodja potrebovati zamore in se je na Dunaji že na ukaz vojnega ministerstva sešla dotična enketa, ki bo v tajnih sejah stvar prerešala in potem vojnemu ministru poročala. Več kakor v enketi tajno, obravnavala se bo pa stvar javno po časnikih, in se posamični listi svoje prostore dotičnim strokovnjakom, ki bi jih veselilo o zadevi pisati, že na razpolaganje dali.

Vnanje države.

Srbska radikalna poslanca Niniča in Raša Miloševića zaprli so v Belemgradu v trdnjavo zaradi interpelacij prevratne vsebine, ki sta jih stavila v skupščini. Zagovarjati se jima bo pred kazensko sodnijo. Ni sicer prav, da se krati poslanec prosta volja; za to je ravno poslanec, da po svojih besedah izrazi ljudsko mnenje. Toda, če pa kdo vedno le na preku in na drugega nič ne misli, kakor to delajo srbski radikali, potem pač ne moremo drugače, kakor vladi pritrditi k takemu koraku. Značiti bi ne bilo napačno, ko bi se proti takim izdajskim prekuhum, naj so tudi poslanci, tudi v drugih deželah tako postopalo. Vsaka reč ima svoje meje.

Bolgarski diplomatični agent je Belgrad zapustil in se je tudi domu podal; toraj so diplomatične razmere med Srbijo in Bolgarijo popolnoma prenehale. Bolgarska vlada pripravlja spomenico, katero misli veseliti predložiti in jim celo zadevo natanko popisati. Da je Srbija stvar pretirala in da bi rada takoj z največjim topom preko meje na Bolgarsko streljati začela, je razvidno; kajti, ko so srbskega diplomatičnega zastopnika vprašali, kje da so se prav za prav godili ob meji neredi, zaradi katerih Srbija sedaj zadostenja tirja, ni vedel kaj odgovoriti. Čemu toraj toliko hrupa za prazen nič!

Mahdijska zvezda se bliža zatonu. Katoliški misijonarji poročajo, da se je po Sudanu združilo več rodov, ki so se mu vstavljati jeli. Vendar pa ima še vedno zdatno množico vojakov 40.000 mož. Posebno sovražni so mu pa Takalski kralj, veliki Šejk iz rodu Cababris, Salet in trgovec s sužnjimi Abdel Samat. Vsled tega so se razmere za oslobodjenje Chartuma in Berberja, kateri mesti so vstali obkolili, zdatno zboljšale in bo Turčija ali pa Angleži, ki bodo ekspedicijo tje poslali, lahko dobro opravili, ako bodo znali le priložnost prav porabiti.

Izvirni dopisi.

Iz Poljan nad Loko, 11. junija. Tužno vest sporočam Tebi „Slovenec“ iz doline Poljanske s prošnjo, da jo naznaniš tudi bralcem svojim: V ponedeljek, 9. t. m., na večer zapeli so zvonovi Poljanski mrtvašnico možu, vseskozi vrednemu tega imena, g. Štefanu Šubicu, podobarju in slikarju, ki je, previden s ss. zakramenti za umirajoče, nekoliko po peti popoludanski uri v 65. letu svoje starosti mirno zaspal v Gospodu.

Blagi ranjki bolehal je sicer že dolgo časa, a nihče, tudi njegovih otrok ne izvzemši, ni še slutil, da ga tako nenadoma, tako prehitro izgubimo. Kako vesel je bil ranjki še pretečeno nedeljo popoludne, (dan pred svojo smrtjo) ko so ga prišli obiskat iz Loke sorodniki njegovi, gotovo ne sluteči, da so ga prišli obiskat — zadnjikrat. Morda je pa slutil to blagi mož sam, ki je, pri oknu sloneč milo zrl za odhajajočimi.

V noči do ponedeljka pa je zelo oslabil, dopoludne omenjenega dne bil je previden, a bil je do zadnjega pri zavesti in še umirajoč tolažil je svoje plakajoče otroke.

Kako čislán in priljubljen je bil ranjki oče Štefan, pokazalo se je danes 11. junija, ko smo ga spremili k zadnjemu počitku — do hladnega groba. Nepričakovano mnogo ljudstva se je vdeležilo pogreba, za deželo v resnici slovesnega (bivšega „šolskega očeta spremila je pod nadzorstvom gg. učnikov tudi šolska mladež) in marsiktero oko posolilo se je za ranjnim Štefanom, kateri naj v miru počiva.

Naj se mi dovoli še par besedi. Pokojni g. Štefan Šubice, poštenjak, vrl katoličan in narodnjak, znan in priljubljen zaradi svojega krotkega, veselega značaja, prijaznega, olikanega obnašanja, bil je znan in čislán tudi kot podobar in slikar. To spričujejo cerkve po Kranjskem, Koroškem, Štajarskem in Primorskem. V veliko tolažbo, veselje in pomoč mu je zadnji čas pač bil sin njegov, slavnoznani slikar g. Ivan Šubice, kateri je, dobivši vest o bolehnosti očetovi, prihitel z Dunaja, ter med njegovim bolehanjem marsiktero podobo slikal. (Med drugimi tudi sv. Notburgo za Bukovsko cerkev, podružnico Poljansko, ktera je kot romarska cerkev znana pod

imenom: sv. Sabota. Dve krasni, v resnici umetniško izdelani sliki sv. Petra in sv. Matije, izdelal je pred nekaj leti za romarsko cerkev sv. Volbenka, tudi podružnico fare Poljanske.) Zadnje delo ranjkega Šefana je tabernakelj za našo farno cerkev Poljansko. Z neko posebno gorečnostjo sestavljal je „plan“ ali obris, ter ga začel izdelavati, in če si le govoril z njim, gotovo je prišla govorica na tabernakelj. Nemila smrt mu je sicer zabranila to (kakor sedaj kaže) prav lepo umetniško delo tudi dokončati, pa njega vseskozi vredni naslednik v tej stroki (v podobarstvu), sin g. Valentin Šubice, kateri v r. očeta imenu že prej mnogo dela prevzel in častno dovršil (zadnji čas za Šentjursko cerkev pri Kranji), se bo gotovo potrudil, da to zadnje od očeta njemu izročeno delo tudi dovrši, Bogu v čast, sebi in blagemu r. očetu v spomin, Poljancem pa v veselje in ponos! — Pokojni Štefan Šubice pa bodi vsem znancem in prijateljem priporočen v molitev in blag spomin.

Od Fužin na Gorenjskem, 11. junija. Iz prijateljskega pisma: Tu pri nas na koroški meji imamo vedno kaj novega, a žalibog več slabega nego dobrega. V ponedeljek in torek nismo nič dobili pošte, še le danes v sredo so nam nekaj dali, a ne vsega. Kako to, vprašaj radovedno? V ponedeljek zjutraj pridejo ljudje na pošto čakati kakor navadno in so čakali z navadno potrpežljivostjo, ker je imel poštni ekspeditor navado dolgo spati in le v prav izjemnih slučajih pošto v določeni uri odpirati. Nekteri so pa mislili, da ga še ni z lova domu, ker je popolnoči odrinil s puško na rami. Ko ga le ni od nikoder, telegrafirajo v Ljubljano na „poštnega komisarja“, ki je došel v torek popoludne sem preiskavat. Ko se je vstopilo v pošto s sobo s trudom, ker je ključ vanjo odnesel ekspeditor, se je dobilo vse v največem neredu; med protokoli je bilo shranjeno umazano perilo. Celo popoludne je spravljal komisar s svojim pomočnikom razne pisarije v red, a še danes ni vse v redu, ker ekspeditor važnih reči ni na zadnje kar nič zapisoval in se ključni vsi ne morejo dobiti. Gotovine je ostalo le za par goldinarjev drobiža; kolikor se do zdaj more soditi, je izneveril okoli petnajst sto goldinarjev. Čudno je, da nekega denarnega pisma, v katerem je bilo čez tisuč gold. ni pobasal; morebiti je v naglici nanj pozabil ali pa ga dobiti ni mogel, ker je bilo med drugim papirjem založeno.

Povod temu izneverjenju je lahkomišljenost. Dohodke je imel jako pičle, živel je pa jako razkošno. Da mu za cerkev ni bilo nič mar, vam ni treba praviti. Kam ali kaj je zdaj ukrenil, nihče ne vé. Mogoče da jo je mahnil proti Ameriki, kajti toliko denarja v pol leta odkar je bil za ekspeditorja, ni mogel zapraviti.

Dežuje tu vedno, kakor menda tud v Ljubljani, samo da se pri nas bližnje gorovje včasih tudi pobeli. Znano vam je, da pride k nam vsako leto precej tujcev na počitnice, a letos še ni nobenega. Na Trbiži jih imajo pa že nekaj in tudi v Rovtahn koroških, četrte ure od nas je prišel z družino dr. Hardegga, juridični zastopnik immobilij (nepremičnih lastnin) državne železnice. Je li to kaj posebnega, ako se pride kak doktor vedrit, v vaše obližje, utegneš vprašati. Pač, če pride tak doktor kakor je ta; zdi se mi kakor zelena tratica v peščeni puščobi. Pretečeni petek sem ga na sprehodu srečal in veš kaj je čital? Der Rosenkranz von Konrad Martin. Tudi v cerkvi pridno rožni venec moli. S tem se morem v resnici zabavati in ni mi treba premlevati plitvih fraz. Le škoda da se zaradi svojih uradnih poslov ne more več kakor sem ter tje za kake dni tu muditi; njegova družina pa ostane tu do jeseni.

Domače novice.

(Procesije sv. rešnjega Telesa) zavoljo slabega vremena ni bilo po mestu, ter se je obhajala v Šenklaški cerkvi, kjer jo je vodil preč. stolni prošt g. Zupan s presv. rešnjim Telesom. Veliko opravilo imel je pa preč. g. generalvikar Ljubljanske škofije pl. Pauker. Cerkev je bila pobožnih ljudi popolnoma natlačena. K veličastni slavnosti, ktere se Graški magistrat tolikanj boji, prišli so vsi načelniki civilnih in vojaških oblastij. Med temi smo videli: gg. deželnega predsednika barona Winklerja, dvornega svetnika grofa Chorinskega, vladnega svetnika barona Pascotini-Juriskoviča, vlad-

nega svetnika Wurzbacha in deželnega šolskega nadzornika Pirkerja; genaralmajorja Grollerja pl. Mildensee; deželnega glavarja grofa Thurna z več članovi deželnega odbora; župana Grassellija z več mestnimi odborniki in mestnimi uradniki; trgovinske zbornice predsednika Kušarja, ces. svetnika Murnika, učiteljsko osobje tukajšnjih učnih zavodov in c. k. častnike. Nadjati se hočemo, da se bodo za nedeljo napovedane procesije tem lepše razvile.

(„Slovenska Matica“) je v sredo od 5. do 8. ure zvečer imela odborovo skupščino, v kateri je tajnika namestoval prof. Senekovič. Pričujočih je bilo od začetka 15, na koncu 13 odbornikov, vnanja dva gospoda Svetec in Kersnik. Sklenilo se je razun drugih reči, da se z Lovčevimi Zapiski tudi Letopis dá tiskati v Narodni Tiskarni; o tretji knjigi pa se določi pozneje. Obravnavati so se jela novo nasvetovana „Pravila“; po obširnem govoru je nasvetoval g. Svetec prestop na dnevni red, g. Šuklje in za njimi poročevalec g. Senekovič pa prestop v posebno debato, kateri poslednji nasvet je obveljal, ker je prvi izmed 13 pričujočih odbornikov dobil le 5 glasov. Ker je čas prehajal, sprejel se je potem predlog, da se ista seja nadaljuje v soboto ob 5. uri popoludne.

(V Ljubljanski klavniči) razpisale se bodo vsled ukrepa mestnega zbora tri službe in sicer: 1. Služba nadzornika s 700 gld. letne plače in 10% kvinkvenijo, ki se bo vstela v penzijo. 2. Služba oskrbnika z 600 goldinarji letne plače in 10% kvinkvenijo, ktera se bo tudi v penzijo vstela. 3. Služba paznika z 360 gld. na leto. Nadzornik in oskrbnik imata prosto stanovanje.

(Zadruga kranjskih primorskih in dalmatinskih poštarjev in poštnih opravnikov) zborovala bo 16. junija v Ljubljani pri „Slonu“. Imeli bodo glavni shod s sledečim dnevnim redom: 1. Letno poročilo. 2. Poročilo družbenega blagajnika. 3. Proračun. 4. Posamični nasveti. 5. Predlog društvenega vodje. 6. Volitev odbornikov. Gospodje društveniki, ki se mislijo shoda vdeležiti, naj blagovolijo to ob pravem času naznaniti vodstvu društva, da se jim dološljeje legitimacije za znižano vožnjo na železnici. Vodstvo želi, da bi se, kolikor mogoče udov sešlo, ker je nujna potreba, da se preuredé pravila.

(Vabilo k veselici), ktero priredi bralno društvo „Sloga“ povodom stoletnice in odkritja spominske plošče velezaslužnega ranjkega gospoda Matija Vrtočca, župnika in slovenskega pisatelja, v nedeljo dne 15. junija t. l. v Šent-Vidu nad Vipavo. Spored: 1. Petje: „Mladini“, A. Hajdrih. 2. Petje: „Domovina“, A. Nedved. 3. Igra v 4 dejanjih: „Idrijski gostje na malega šmarna dan v Vipavi“, spisal R. Dolenc. 4. Petje: „V sladkih sanjah“, A. Hajdrih. 5. Tombola. Začetek besede ob pol 5. uri popoldne. Vstopnina k veselici 20 kr., sedež 20 kr. K obilni vdeležbi vabi najljudneje odbor.

(Porotniki), kateri so izzrebani za II. letošnje zasedanje, ki se prične 16. junija t. l. pri Ljubljanskej deželni sodniji. I. Glavni porotniki: Omejec Ferdinand, deželni računski oficijal v Ljubljani; Ješe Pavel, posestnik in fabrikant v Stražišči; Prašnikar Alojzij, veleposestnik v Mekinjah; Schmied Ferdinand, hišnik in trgovec v Ljubljani; Nekrep Jakob, trgovec v Ljubljani; Jesenko Josip, trgovec v Skofji Loki; Stöckl Ernest, trgovec v Ljubljani; Počivalnik Ivan, mesar v Ljubljani; Šušteršič Franjo, posestnik in gostilničar v Zapužah; Noll Srečko, klepar v Ljubljani; Jeme Gašper, hišni posestnik v Ljubljani; Hribar Franjo, trgovec v Ljubljani; Žvanut Anton, posestnik in gostilničar v Lozicah; Pour Ludovik, posestnik v Stranski vasi; Olifčič Josip, posestnik v Zapužah; Sojer Jakob, posestnik v Notranjih Goricah; Milavec Josip, posestnik in trgovec v Cirknici; Brenc Franjo, posestnik v Hrašah; Kos Henrik, posestnik in trgovec v Idriji; Ferline Franjo, gostilničar v Ljubljani; Bergant Luka, hišnik in trgovec v Kamniku; Telban Ivan, posestnik v Dulah; Grajzer Ivan, posestnik in vinski trgovec v Vodicah; Hudovernik Franjo, trgovec v Radovljici; Tollazzi Tomaž, posestnik in trgovec v Čevicah; Oraš Ivan, posestnik in gostilničar v Spodnji Šiški; Prelesnik Anton, deželni oficijal v Ljubljani; Bahovec Franjo, hišni posestnik v Ljubljani; Maly Dragotin, hišni posestnik in usnjár Tržiči; Telban Valentin, posestnik in gostilničar na Brezovici; Wencel Henrik, trgovec v Ljubljani; Svetec Anton, trgovec in hišni posestnik v Kamniku; Pesjak Silvester, posestnik v Kamni Gorici; Kreč Matej, deželni tajnik v Ljubljani; Klein Anton, posestnik tiskarne v Ljubljani in Škerl Josip, hišni posestnik

in usnjarski trgovci v Ljubljani. — II. Nadomestovalni porotniki: Šparovic Josip, zlatar; Zangl Ferdinand, izdelovalec soda-vode; Simon Franc, hišni posestnik; Kaš Franc, trgovec; Stadler Josip, klepar; Podlesnik Ivan, hišni posestnik in trgovec z usnjem; Kozin Josip, hišni posestnik; Čad Josip, pekovski mojster in Kajzel Alojzij, knjigovodja, vsi v Ljubljani.

(Duhovske spremembe v Krški škofiji.) Č. g. Valentin Lesjak ml., dekan in župnik v Dvoru, je stopil zaradi bolehnosti v stalni pokoj; Dvorsko faro bo oskrboval č. g. Val. Matevžič, dosedanji provizor v Št. Danijelu. Č. g. Jožef Pichler je bil na faro v Čanjčah slovesno vmeščen; ondodni provizor č. g. Jož. Čare bo oskrboval faro Kraječe. Za provizorja gresta: č. g. Jožef Palle iz Hribov v Malo Cirkno in č. g. Konšt. vitez Šteinberg iz Št. Jurja v Eberstein ali Svinc. Č. g. Jožef Jereb ml., provizor v Vogerčah, je prestavljen na sv. Višarje. — Za farni izpit sta se oglasila č. g. Ant. Deržanič in č. g. Val. Kraut.

(† Janko Božič.) Kakor naznanja „Mir“, je 28. maja v Kortah umrl duhovni pastir, čast. gosp. Janez Božič. Rojen je bil v Lescah na Kranjskem 15. okt. 1829, učil se prav dobro v latinskih šolah v Ljubljani, bil nekaj let v Alojzijevešču, za mašnika posvečen 30. jul. 1854, služil za kaplana v Krašnji, potem je postal pomožni učitelj gimnazijski na Reki in bival v ta namen na vseučilišču na Dunajskem, ali — ker ni dobro slišal, pusti učiteljestvo, prevzame vredništvo političnega lista „Slovenca“ v Celovcu l. 1865—7, ostane duhovnik v Krški škofiji, kjer je več let služil v Kortah na meji Kranjski. Bil je ranjki bistre glave, jako dober jezikoslovec, spreten v latinščini, grščini in nemščini, zlasti marljivo se je poprijel slovenščine opravil l. 1850 kot osmošolec s sedanjim prof. J. Marnom sedmošolcem izpit iz staroslovenščine pri ranjkem prof. Metelku. Pisariti jel je zgodaj v „Novice“ in Cerkvni Časopis ali „Zgodnjo Danico“, kjer se nahaja v prvih letnikih nekaj njegovih sestavkov, v Vedeža, v Glasnika itd. Svobodno za Slovence izdelal je J. Božič knjigo: Stric Tomaž ali Življenje Zamorcev v Ameriki od Henriete Stowe, ktera je l. 1853. XII. 8°. str. 155 prišla na svetlo v Celovcu. Vodilo grešnikov, spisal Ludovik Granaški, poslovenil zv. I. v 24 poglavjih 8. str. 312 J. Božič, II. zv. J. Rogač, natisnil in zalozil R. Milie l. 1854 v Ljubljani. Platonov Kriton in Apologija. Iz grščine poslovenil J. Božič, natisnjeno l. 1862. 12°. 78 v Janežičevem Cvetji iz domačih in tujih logov. Jako čvrsti so njegovi spisi v „Slovenca“ itd. Ranjki — dobra duša — ima mnogo znancev in prijateljev na Kranjskem, vzlasti veliko izvrstnih součencev, kterim bodi toraj iskreno priporočen v blag spominj!

(Celovška trgovinska zbornica) sklenilo je neki vladi odsvetovati napravo puškarške šole v Kropi na Gorenjskem, češ, da bi ta snedla kruh puškarjem v Borovljah. Nadjamo se, da se slavna vlada na tako strankarsko priporočilo, ki stoji popolnoma na naprčenem stališču domoljubja, ne bo ozirala, temveč da se bo puškarška šola na Gorenjskem ustanovila, ne oziraje se na naše sosede Borovljane. Ako je njihovo blago res tako dobro, kakor je na glasu, potem se jim ni bati, da bi jih Kropenski izdelki kar meni tič tebi nič iz sedla vrgli; če pa ni, pa pač nobene škode ni, kajti konkurenca zadela bi le tako imenovane „paše“ Borovljanske, ki se na stroške reveža-delavce trebuhe redé, ko med tem reveži javkajo, da si komaj za življenje pridelayo, in še to bôre mrvice morajo od svojih „gospodov“ večinoma silno drago zaračunjeno v blagu namesto v gotovem denarji prejemati. Toraj jih podjetniki dvakrat derejo; enkrat že pri delu, ker jim ne plačajo poštenega, današnjemu času primerne plačila, ko sami velik dobiček spravljajo, drugič pa pri blagu in živežu, ker jim oboje dražje prodajajo, kakor bi si ga delavci z gotovino v roci lahko sami drugje preskrbeli.

(Huda ura) letos ne razsaja edino le po naši domači deželi. Tudi sosednjo Koroško je že mnogo škode doletelo. Toča je do celega pobila 21. maja po Vesici in v Bravčji vasi pri Bilčovsu. Rež so morali pokositi. Velika škoda po toči naznanja se tudi iz Žrelca, izpod Krnosa in od Galicije v ravno tistem času. Severna Koroška, kjer Nemei prebivajo, tudi ni prav nič na boljem; skoraj iz vseh dolin dohajajo žalostni glasovi, da jim je toča pobila.

Razne reči.

— Beuronski menihi v Emavzu pri Pragi so izdali pri Herderju v Freiburgu fotografski album umetnih slik iz življenja sv. Benedikta, ki so na stenah samostana v Beuronu (na Hohenzollerskem) in Monte Casino. K fotografijam je pridejan tekst iz životopisa sv. Benedikta, kterega je spisal sv. Gregor Veliki. V slikah se javlja čisti namen, dostojna podoba in pobožen izraz naslikanih oseb, kar spominja na idealizirajoče laške mojstre Kornelija, Overbecka in druge. Fotografije so narejene v domačem samostanskem atelieru in imajo za prijatelje krščanske malarije neprecenljivo vrednost. Čisti dohodek je namenjen Marijnemu kipu v Emavzu.

— Pred nedavnim izvoljeni kapucinski general P. Bernard Andermat je bil od sv. Očeta sprejet v posebni avdijenci, v kateri so namestnik Kristusov zopet omenili tretji red sv. Frančiška in ga novoizvoljencu toplo priporočali. Tudi so se pritožili nad grdo nehvaležnostjo, s katero plačujejo sinovom sv. Frančiška njihovo blagonsno delovanje in izrazili željo, da bi se redovi tega velikega svetnika širili in razcvetali vedno bolj. Ko so omenili nehvaležnost, ki se skazuje očetom frančiškanom, pa saj niso mislili na Kamniške šole, ktere je slovenski in nemčurski liberalizem z jako čudnimi sredstvi odtegnil priljubljenim ondodnim frančiškanom! Ravno nemogoče bi tudi ne bilo; kakor vemo namreč iz prav gotovega vira, so v svojem času tudi sveti Oče na veliko žalost in začudenje zvedeli o nepričakovani osodi Kamniške frančiškanske šole.

— Peč za sožiganje mrtvih v Gothi na Nemškem je dolgo praznovala. Ljudje izročé svoje sorodovince še vedno raje materi zemlji, kakor pa razbeljeni peči. Kako veselje je bilo toraj med zagovorniki sožiganja mrličev, ko je umrl pred nedavnim brezverec Kolb, ki je v oporoki določil, naj se njegovo truplo sožge. Ali je bilo veselje v Izraelu! Nič manj kakor dvanajst govornikov je govorilo pri krsti, stoječi pred razbeljeno pečjo, ter slavilo umrlega zato, ker je določil, naj se po smrti sožge, in poveljevalo — peč. Prvi govornik se je spominjal rodovine umrlega, druge nemške narodne stranke, tretji demokracije, četrti se je potoeval za proustidarsko „Frankfurter Zeitung“, peti zopet za demokracijo itd. Mrliča bi še v peči žgati ne bilo treba, ker govori so bili tako „ognjevit“ in „plameniti“, da bi ga lahko žnjimi sožgali.

— V Rimu so zadnje dneve zaprli komandérja Perigolija v političnih, kakor tudi v finančnih krogih dobro znano osebo. Bil je namreč že dvakrat poslanec za mesto Rim, občinski odbornik, vodja banke „Svetega Duba“, zastopnik hospica „della Consolazione“ in ustanovnik bolnišnice za mornarje. Pretekli petek so ga prijeli radi izneverjenja poldruga milijona lir v banki „Svetega Duba“, ki je posebno za Rimsko okolico važen denaren zavod.

— Manifest ruskega cesarja, s kterim je bil cesarjevič proglašen za polnoletnega, se konča s temi le, cesarja vrednimi besedami: „Zanašajoči se na milost božjo, upamo, da bo naša vroča molitev uslišana. Da bi Bog krepčal dušo našega prvorojenca in naslednika v svetih obljubah za visoki, od Boga mu izročeni poklic; da bi mu Bog vsadil v srce in razum svojo resnico in modrost, da bi ga Bog bogato blagoslovil in utrdil v vseh dobrih sklepih in v vsem dobrem delovanju!“ Take, zlata vredne besede se le redko čujejo iz ust kronanih glav!

— H križu lezejo. Državni župniki v nemški Šleziji vračajo se skesani k svojim škofom. Tako je storil pastor Kenty Buchs in se je na smrtni postelji spravil s Cerkvijo. Župnika Sterba in Grünastel sta se odpovedala službi. Državnih župnikov v Šleziji je še pet izmed kterih je eden iz fare pobegnul, ne da bi kaj rekel. Pastor Pischel je umrl spravljen s Cerkvijo, dva drugega sta pa starokatoličana.

— „Mrtva“ roka. Koliko so že pisali judovski in pojudenti časniki o cerkvenem premoženju ali takozvani „mrtvi“ roki, vé najbolje ta, ki prebira to vrsto časnikov. Cerkveno premoženje take pisarice močno v oči bôde in vpijejo zato, da nič ne koristi, ampak da je tako rekoč kar zakopano. Da vse to ni res, pokazati hočemo izgled. Nedavno je umrl na Ogerskem v Szabó škof. Ker imajo pa ondodni škofje veliko večje dohodka, kakor pa naši, je zapustil tudi precej veliko premoženja. In kam ga je obrnil? 10.000 gld. je zapustil različnim dobrotelnim ustanovam, 20.000 gld. svoji škofiji, 20.000 gld. v podporo revnih župnikov in kaplanov in 20.000 gld. v podporo revnih učiteljev in šol.

Telegrami.

Budapešt, 13. junija. Volitve so se pričele. Danes voli 194 okrajev. Do 1/2 12 voljenih je bilo v 21 okrajih 16 liberalcev, 2 od zmerne opozicije, 2 neodvisnih. Minister Pauler voljen je zopet v Budapeštu, predsednik poslaniške zbornice Pechy pa v Szikszo soglasno.

Bruselj, 13. junija. „Independence“ poroča: Malou bo prevzel zunanje, princ Caraman-Chimay notranje zadeve.

London, 13. junija. Zbornica poslancev ni sprejela predloga gledé volilne pravice samostojnih žensk.

Tuji.

12. junija.

Pri **Maltči**: Janez Nagloš, zasebnik, z Dunaja. — Dr. Kirschhammer, zobni zdravnik, z Dunaja. — Edvard Glaser, vradnik, z Dunaja. — H. Baumgartner, trg. potovalec, z Dunaja. — Neubauer in Büchler, trg. potovalec, iz Budapešte.

Pri **Stonu**: Karol Joschl, trgovec, iz Zagreba. — Julija Muhvič, poštarjeva soproga. — Mirosl. Edelmann, trg. potovalec, iz Maribora.

Pri **Južnem kolodvoru**: Petermann, tovarnar, z Dunaja. — Klinger, Steiner in Racker, trg. potovalec, iz Salzburga. — Janez Lachniger, gostilničar, z Ogerskega. — Janez Sigelli, iz Pulja. — Stelzel, trgovec, z Dolenjskega.

Umrli so:

10. junija. Marija Pavlin, bričeva hči, 6 mes., Stari trg št. 19, jetika. — Viljem Koželj, sedlarjev sin, 14 dni, Prešernov trg št. 2, oslabljenje.

V bolnišnici:

9. junija. Apolonija Slapničar, delavka, 33 let, jetika.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

13. junija.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl. 40 kr
Sreberna „	81 „ 20 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	102 „ 05 „
Papirna renta, davka prosta	95 „ 80 „
Akcije avstr.-ogerske banke	857 „ — „
Kreditne akcije	160 gld. 308 „ 60 „
London	121 „ 90 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 75 „
Francoski napoleond.	9 „ 66 1/2 „
Nemške marke	59 „ 50 „

Zahvala.

Vsem častitim prijateljem in znancom, sorodnikom in someščanom, posebno pa naši velečastiti duhovščini, ki so med boleznijo in o smrti moje preljubljene soproge gospe

Ivane Jarc roj. Robič

svoja iskrena in prijateljska sočutja izraževali in njo na zadnji poti spremili, izrekam v svojem in v imenu ostalih najsrčnejšo zahvalo. Bog plati vsem!

Rudolfovo, 11. junija 1884.

Anton Jarc.

Politura za mobilije.

(6)

ktere se lahko vsakdo posluži, da si zlika svoje stare mobilije, ki se že po prvem likanju svetijo kakor nove. Cena za vsako steklenico 1 gl. 20 kr. proti pošt-nem povzetju razpošilja

L. Epstein,

Wien, VI., Getreidemarkt 17.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobivajo podobice Matere Božje na lepem papirju, na kterih so natisnjene molitve, ki se po vsaki tihi sv. maši z mašnikom opravljajo. 100 podobice velja 3 gl.

LEOPOLD TRATNIK,

poprej

Matej Schreiner,

izdelovalec cerkvenega orodja in posode,

v Ljubljani,

Sv. Petra cesta šte. 24.

Prečastiti duhovščini in p. n. gospodom cerkvenim predstojnikom priporočam svojo že staro, daleč okolo dobro poznano

delavnico cerkvenega orodja.

Zdaj izdeluje se vse prav lepo in močno, po novih obrisih in modelih; vse orodje bode izdelano v zlogih primerno cerkvam, n. pr. gotičnem, roman-skem itd.; tudi imam v zalogi več reči izdelanih, kot monštrance, kelihe, lampe, križe za ban-dera in altarje, svečnike mnogovrstne velikosti, dobro posrebrene, tudi izdelujem rumene, kakoršne kdo želi; staro cerkveno orodje bode na novo pozlateno in posrebrano; strelovodi, ker morajo večkrat pozlateni biti, bodo v ognju po-zlateni.

Naročena dela izvršujejo se v vsa-koršnem zlogu natančno po nakazanem obrisu točno in kar mogoče po nizki cen.

Za dobro pozlatenje in srebrjenje je garantirano.

(6)